

Marissa Stapley

DE LAATSTE
TOEVLUCHT



Karakter Uitgevers B.V.

Zij: Heb je wel eens van die klinische studie over geheimen gehoord?

Hij: Komt me bekend voor.

Zij: Ik had erover gelezen in een psychologisch vakblad. We hebben het er een keer over gehad in het resort, bij een strategiebespreking. Omdat het niet altijd zo geweest is als iedereen nu zegt. Er waren ook goede, rustige tijden. Er waren momenten dat ik zeker wist dat we iets te betekenen hadden. Momenten dat ik vond dat ik een perfect leven had. [zwijgt langdurig]

Hij: Wil je een tissue?

Zij: Ik huil niet. Geef me een moment. Ik mis het ontzettend, weet je. Ik hield van wat ik deed. En ik hield van die plek. Toen kwamen zij. Die vrouwen en hun mannen – geef me gewoon even.

Hij: Neem rustig de tijd.

Zij: Je klinkt ongeduldig.

Hij: Ik zei alleen: 'Neem rustig de tijd.'

Zij: Ja, maar we zijn hier al een tijd mee bezig. Hoelang zien we elkaar nu al in deze kamer?

Hij: Een jaar ongeveer.

Zij: Het moet je zo langzamerhand toch gaan vervelen.

Hij: Helemaal niet. Integendeel. Je bent psycholoog geweest, dat hebben we met elkaar gemeen. Het geeft diepte aan onze gesprekken. En je bent mijn patiënt. Ik ben er om je te helpen, niet...

Zij: Niet om me mijn geheimen te ontfutselen, bedoel je? Maar we weten allebei dat dat niet zo is. We weten allebei dat het juist om die geheimen gaat. Alleen heb ik je eigenlijk nog bijna niets verteld. Ik heb je niet verteld wat er echt gebeurd is.

Hij: [schuivend geluid] Je bedoelt met Miles? Wie hem vermoord heeft? Wil je daar vandaag over praten?

Zij: [zwijgt langdurig] De conclusie van die studie waar ik het over had, is dat de gemiddelde persoon dertien geheimen heeft waar hij of zij mee leeft, en vijf daarvan worden nooit met iemand besproken. Dat haalden we in het resort naar boven: geheimen. We brachten geheimen voor het voetlicht. Hielpen mensen om ze bloot te leggen. Maar of ik er ook dertien heb? Daar ben ik nog niet uit.

Hij: Ja, daar gaat het om in therapie. We hebben het er vaker over gehad, het idee van diep graven en het probleem opsporen dat de patiënt uit de weg gaat, waarvan hij of zij hoopt dat

het aan de aandacht zal ontsnappen. Vaak ligt het verborgen in het volle zicht. En toch...

Zij: Dertien geheimen. En vijf waarover we nooit met iemand spreken. Vind je dat veel?

Hij: Dertien geheimen of het idee dat er vijf onbesproken blijven?

Zij: Allebei.

Hij: Daar moet ik even over nadenken.

Zij: Ik heb er vaak over nagedacht. Daar had ik alle tijd voor. En ik vind het veel. Ik heb ook nagedacht over die mensen die de laatste weken in het resort waren. Die heb ik gebruikt als proefpersoon. En ja doctor, ik moet toegeven dat dit een informele en onbetrouwbare manier van onderzoek en testen is, maar ik vind nog steeds dat die studie het mis heeft. Al die mensen hadden maar één geheim. Eén geheim per persoon. Ik had er zelf ook maar één. Maar wel een groot geheim. En nu moet ik erover praten. Het is er tijd voor. Ik kan er niet langer mee leven. Miles Markell was niet wie hij leek. Maar zelf was ik ook niet wie ik leek.

Het vliegtuig cirkelde rond boven de kust van een oceaan zo blauw als een kom bosbessen of het hart van een turkooizen ring, dat hing ervan af waar je keek. Heel even kregen de golven met witte schuimkopjes een onwerkelijk waas en leek alles waarnaar ze keek omhoog en op haar af te komen. Ze dacht dat het vliegtuig ging neerstorten. Maar dat was niet zo. Het lag aan haar.

Na de landing werden de passagiers naar een busje gedirigeerd waar iedereen oogcontact vermeed. Johanna had een zwaar gevoel in haar hoofd en liet het tegen de hoofdsteun van haar stoel rusten. De wagen reed over het gladde asfalt van de parkeerplaats weg van de luchthaven, maar toen ze een verkeersweg vol kuilen op reden, hield ze haar hand op haar slaap. Ze probeerde zich te concentreren op een zwerm vogels die allemaal tegelijk neerdoken en weg zwenkten, en probeerde zich haar vinger niet voor te stellen als een boor die de druk kon verlichten. ‘Hoe doen ze dat, denk je?’ vroeg ze.

‘Hoe doet wie wat?’

‘Die vogels. Zo samen vliegen. Hoe weten ze hoe ze dat moeten doen?’

De telefoon van haar man maakte een kort, tinkelend geluidje. Hij gaf haar geen antwoord, stak zijn hand in zijn zak en keek op het schermje. Hij grinnikte en hield het voor haar op. ‘Kijk hier eens,’ zei hij, maar ze wilde het niet zien. Ze wilde

met iemand praten over hoe vogels met elkaar communiceren met behulp van een methode die ouder is dan radiofrequentie. Ze wierp een zijdelingse blik op het schermje en zag de woorden *in solidariteit* en nog wat andere vetgedrukt en onderstreept. Ze wendde haar ogen af van het versterkte licht.

Het busje minderde vaart en reed langs een dorp dat dicht tegen de weg aan lag. Blauwgroen, geel, roze en blauw geverfde winkelpuien. Tacostalletjes. Winkels met rieten daken. Veelkleurige jurken en hoeden hingen aan stokken. Honden, geiten, mensen. Johanna maakte oogcontact met een meisje in een magenta topje bij een bushalte. Ze vroeg zich af wie ze was, waar ze woonde en of ze gelukkig of ongelukkig was. Ze zou het nooit te weten komen. Nog niet zo lang geleden zouden Ben en zij het erover eens geweest zijn dat het verkeerd was om je in een resort af te schermen van een land waar de harde werkelijkheid vakkundig buiten de deur gehouden werd – en nu zouden ze de komende twee weken toch in zo'n oord doorbrengen. Maar de dingen waarover ze het vroeger eens waren, kwamen Johanna nu even vreemd voor als haar eigen gezicht voor dat meisje moest zijn, terwijl ze zwijgend uit een raam van een busje naar een dorp keek dat ze nooit zou kennen.

Haar oren plopten toen het busje omhoogreed over een weg die tegen een steile rotswand boven de zee was aangelegd. De wielen doken in een kuil. Het busje reed er rammelend weer uit en Ben pakte haar hand vast en kneep er even in, alsof ze op het nippertje aan iets ontsnapt waren – en misschien was dat ook wel zo. De oceaan lag duizelingwekkend diep beneden hen. Zijn hand was koel en droog, maar onder de huid voelde ze het nerveuze kloppen van zijn pols, veel onregelmatiger dan zijn ademhaling, als een orkest dat uit de maat speelde. Haar eigen hand zweette. 'Een beetje overdreven, al die vette en onderstreepte woorden,' zei ze. Hij lachte.

‘Dit gaat heftig worden.’ Hij kneep opnieuw in haar hand en ze verzette zich tegen een opkomende misselijkheid. ‘Maar we kunnen het aan.’ Ze keek naar links, tegen de onuitgesproken gedragscode in het busje in. De vrouw aan de andere kant van het gangpad wendde vlug haar hoofd af. Ze verschool zich achter een gordijn van donkerbruin haar dat glansde als glas. Hoe kreeg ze het zo? Was het iets waarmee je geboren werd of moest je ervoor betalen? De echtgenoot had zilverkleurig haar dat ook glansde. Hij tikte op het schermje van een smartphone. ‘De volgende keer,’ zei Ben, ‘gaan we doen wat jij leuk vindt. Wat dacht je van die fietstrip in Vietnam? Iets anders. Ik beloof het je. Niet zoiets als dit.’

Korte tijd later zagen ze een granaatsteenrood gebouw op een heuveltop, beschenen door de zon, die onverwacht begon onder te gaan en groter leek boven de oceaan, waar hij als een papieren bol die oranje licht uitstraalde in wegzakte.

‘Daar is het,’ zei Ben, en heel even dacht ze dat hij het over de zon had.

Johanna zag de lichtweerkaatsing in de hoge ramen van de villa. Het leek net alsof het schelpvormige gebouw, dat op een klifhelling was gebouwd en in het midden met een aantal dampende mineraalbaden was omringd, een gigantische zonnwijzer was die nu het eind van de dag aankondigde, of hun gebrek aan tijd om zichzelf te zijn, om ongezien te blijven. De oprit slingerde zich tussen bomen door, zodat de villa, de kliffen en het strand dan weer wel en dan weer niet te zien waren, verleidelijk, verdwijnend, plagend, verdwenen. Het ene moment zag Johanna het allemaal: witgekalkte muren, golven die op rotswanden beukten, wit zand tegen rotsblokken, puntige mineraalsteenformaties die boven het water uit staken. Het volgende moment zag ze alleen nog bomen, slingerplanten en dartelende vogels.

‘Wauw,’ zei Ben.

‘Ja, hè? Het is prachtig.’

Maar hij keek niet uit het portierraampje. Hij had zijn hoofd naar de vrouw met het glanzende haar en haar vroegtijdig grijze man gewend. ‘De hele rit.’

Johanna drukte met haar vingertoppen op haar oogleden. ‘Waar heb je het over?’

‘Hij is met zijn telefoon bezig. Die moesten we opbergen.’

Johanna hoorde de man iets zeggen over een veiligheidscontrole. ‘We zijn verantwoordelijk voor die mensen,’ zei hij dringend. ‘Nee, het sneller doen is nu geen optie. Begin maar overnieuw. Ja, helemaal. Ik wacht het af.’

‘Nou ja, we zijn nog niet in het resort,’ zei Johanna. ‘Jij had die van jou ook nog aan, daarnet.’

‘Een workaholic,’ fluisterde Ben. Ze begreep het. Hij moest altijd het gevoel hebben dat ze op de klas voorlagen. Geloven dat hun huwelijksproblemen niet zoveel om het lijf hadden in vergelijking met die van anderen. *We hebben altijd al geweten dat hij jurist zou worden*, zei zijn moeder graag. *Hij kent voor alles de regels*. Hij hield ook van bekvechten, maar dat was een andere zaak.

Het busje stopte op een rond plein voor een groot, schitterend wit gebouw. De motor werd uitgezet. Torens, torentjes, balkons, witte balustrades, een steil terracotta dak en de vrijstaande villa’s als diamanten eromheen tot aan het strand. Er stonden een heleboel villa’s. Meer dan nodig, leek haar, voor maar twaalf echtparen. ‘Blaas uw huwelijk nieuw leven in, in een adembenemend en intiem sprookjesdecor,’ stond er in de folder die Ben had meegebracht, die ochtend dat hij met zijn ouders naar de kerk was gegaan en was teruggekomen met een wanhopige, smekende blik in zijn ogen. *Alsjeblieft, laten we dit doen. Ga niet weg. Laten we schoon schip maken.*

Het was hier ook echt sprookjesachtig, maar toch moest Johanna denken aan de stoffige verhalenbundels die ze als kind op de boekenplanken van haar grootmoeder had ontdekt, verhalen die ze met kinderlijk afgrijzen had gelezen – het soort afgrijzen dat altijd getemperd wordt door het heerlijke gevoel dat je iets gevonden hebt wat niet echt bedoeld is voor gevoelige jonge geesten – over uitgepikte ogen en dode beesten, of een verliefde zeemeermin die zichzelf in zeeschuim veranderde om haar minnaar te redden. Echte liefde, had Johanna al op prille leeftijd begrepen, had consequenties. Voor een goede afloop moest je altijd met iets betalen.

‘Kom, we gaan uitstappen,’ zei Ben.

Buiten was personeel, gekleed in wit linnen, de bagage uit het busje aan het laden. De bries rook naar zeezout, zongedroogd zeewier en gebakken knoflook en chilipepers uit een keuken ver weg. Iemand reikte haar een champagneglas met mangosap aan. Ze hield het koele glas tegen haar voorhoofd en moest aan hun huwelijksreceptie in het MacArthur van nog geen twee jaar geleden denken. Op die dag waren de bubbels in de champagne haar al snel naar het hoofd gestegen. Toen Johanna de wc in was gelopen, had ze haar schoonmoeder tegen de schouder van een vriendin zien huilen. ‘Ik ben gewoon ontzettend blij,’ had ze gelogen toen ze Johanna zag.

‘Ze had wel een jurk kunnen kiezen die die tatoeages bedekt,’ had de vriendin gefluisterd nadat Johanna zich had omgedraaid. Die avond had Johanna haar eerste migraineaanval gehad. Geen fijn begin van hun huwelijksreis.

Ze nipte van haar sap. Ver weg kon ze de oceaan horen en dichterbij loungemuziek uit speakers die in de rotsen waren ingebouwd. Ben liep met zijn glas in de hand voor haar uit, en Johanna versnelde haar pas om hem in te halen. Een vrouw stapte naar voren om hem te begroeten, een vrouw die Johanna

kende, al was het verontrustend om iemand te kennen die je nog nooit had ontmoet. Dit was de vrouw van de foto op de boeken die Ben mee naar huis genomen had. De vrouw van de TED-talks die hij haar op zijn laptop had laten zien. De stem in de podcasts die ze hadden beluisterd terwijl ze het eten klaarmaakten. Dit was de stralende glimlach die ze op de clips van *Dr. Oz* en *The View* had gezien.

‘Dan moet jij Johanna zijn,’ zei Grace Markell.

Johanna dacht niet meer aan haar hoofdpijn toen Grace een hand naar haar uitstak. Maar Grace schudde haar hand niet. Ze nam hem in die van haar. Lang genoeg om het veelbetekenend te maken, maar niet zo lang dat ze zich er ongemakkelijk door voelde. Intussen keek ze Johanna aan. Haar eigen ogen waren grijs, als onweerswolken. ‘Welkom bij Harmony,’ zei ze. ‘Fijn dat je gekomen bent.’

‘Bedankt dat we hier welkom zijn,’ mompelde Johanna toen Grace haar hand losliet. Een jongere, kleinere vrouw met asblond haar dat tot een strakke knot was gewonden en een zwaar opgemaakt gezicht, stond naast Grace. Ze zag eruit alsof ze op tv zou komen.

‘Ik ben Ruth,’ zei ze en bewoog Johanna’s hand op en neer. Er kwam geen eind aan.

‘Leuk om kennis met je te maken,’ zei Johanna. Ze liet haar hand verslappen.

‘Ruth is onze assistente.’ Grace keek op haar klembord. ‘Ik dacht niet dat je bij haar was ingedeeld...’ Ze schudde haar hoofd. ‘Nee, jij zit bij mij en Ben bij Miles. Maar je zult Ruth nog wel tegenkomen. Ze leidt een paar groepssessies.’

Ruth glimlachte opgewekt. Op een van haar tanden zat fuchsiarode lippenstift. Toen hield ze een klembord met een vel wit papier vol zwarte letters voor hen op. ‘Willen jullie dit allebei tekenen, alsjeblieft?’ vroeg ze. ‘Dit is het parencontract.’ Johanna

tekende zonder het te bekijken. Ben las het oppervlakkig door en zette er een krabbel onder.

‘De bedienden zorgen voor jullie bagage,’ zei Grace. ‘Boven op het terras staat een tafel met jullie namen op een bordje, jullie incheckpakket en alles wat jullie verder nodig hebben. Daar komen we nu allemaal bij elkaar.’

‘Waar is... onze bagage?’ Opeens sloeg Johanna’s nerveuze opgetogenheid om in paniek. Ze had haar handtas boven op haar bagage gezet, en nu was die weggehaald. Maar ze had die tas nodig, want haar pillen zaten erin.

‘In jullie villa’s, intussen,’ zei Grace met een laatste glimlach, die waarschijnlijk geruststellend bedoeld was.

‘Dan moet ik echt even naar onze villa om...’ begon Johanna.

Maar Grace was al weggelopen om het volgende stel te begroeten, op de voet gevolgd door Ruth, als een klein gansje achter een moedergans aan. Toen Grace haar hand naar iemand anders uitstak, kreeg Johanna een gevoel alsof haar iets was afgenomen.

Ben trok haar mee. ‘Kom mee, dan gaan we naar boven.’

Ruth had hun contracten in een envelop gestopt en keek nu om naar Johanna, met grote ogen en overdreven belangstellend.

Ik ben geen studieobject, wilde Johanna schreeuwen. *Ik ben een mens*. Maar ze hield haar mond. Ze liet zich leiden door haar echtgenoot, liet hem het voortouw nemen.